

Datum: 18.04.2017

SPOROČILO MEDIJEM

Zadeva: 28. Jurjevanje po ulicah Laškega – PETEK, 21. aprila 2017

Spoštovani !

Seznajamo vas z oživiljenim praznovanjem iz starih časov v Laškem, ki je povezan z našim delovanjem in za katerega vam bomo hvaležni, če bo našel prostor tudi med vašimi prispevki kot napoved dogodka ali v obliki zapisa iz samega dogodka.

28. JURJEVANJE V LAŠKEM – sicer staro že več kot 136 let

Znova se približuje 24. april, ko goduje sv. Jurij. Na ta dan se je v Laškem najmanj 136 let nazaj pričelo njegovo posebno praznovanje, t.i. sprevod Zelenega Jurija, oz. JURJEVANJE. Šega, opisana v nadaljevanju, je bila prisotna vrsto let in je nato ugasnila, dokler je nismo pred 28. leti Osnovna šola Primoža Trubarja Laško in Etno odbor Jureta Krašovca pri ZKD občine Laško Možnar obudili in jo sedaj znova predstavljamo.

Tudi letošnji sprevod Zelenega Jurija bodo pripravili učenci in učitelji Osnovne šole Primoža Trubarja Laško in Podružničnih OŠ iz Debra ter Rečice v sodelovanju z Etno odborom Jureta Krašovca pri ZKD občine Laško »MOŽNAR«.

Prireditev uvrščamo v sklop izvirnih, starih, narodopisnih posebnosti Laškega, ki temeljijo na pisnih virih iz II. polovice 19. stoletja. Vir: Ignac Orožen - Dekanija Laško z dušnopastirskimi postajami, ki je izšla 1881 leta in bila leta 2009 prevedena v slovenski jezik kot Orožnova zgodovina dekanije Laško, akademika dr. Jožeta Mačka. V njej je zapisano, da so že nekdanj v Laškem pripravili sprevod Zelenega Jurija. Iz zapisanega sledi, da je omenjeni dogodek star še več kakor 136 let.

Jurjevanje po ulicah Laškega bo letos v petek, 21. aprila med 8.30 in 11.00 uro. Zakaj se to ne bo zgodilo v ponedeljek, 24. aprila, torej na Jurjevo, je bila stvar odločitve organizacijskega odbora.

Prvi del Jurjevega sprevoda, ki ga oblikujejo učenci iz Podružnične OŠ Primoža Trubarja Laško v Debru in Rečice ter bo krenil na pot že ob 8.25 uri izpred Osnovne šole Debro in se med potjo do Laškega ustavil v Domu starejših Laško, Thermani Laško, Kulturnem centru Laško in pred mostom ter se nato v drugem delu pridružil celotnemu sprevodu na centralni OŠ Primoža Trubarja v Laškem, v katerem bo okrog 250 učencev nižje stopnje s spremljevalci in harmonikarji.

Zeleni Jurij s celotnim spremstvom bo krenil na pot še po laških ulicah, in sicer ob 9.30 izpred centralne osnovne šole in jo nadaljeval po Trubarjevi ulici do pivovarne, nato pa se vračal proti Orožnovemu in Aškerčevemu trgu, od koder se bo podal preko Valvasorjevega trga do občinskega dvorišča. Tam bo ob 10. 30 uri tudi zaključek obhoda z izročitvijo zadnjega dara iz rok g. župana.

Na občinskem dvorišču se bo Zeleni Jurij ustavil za daljši čas, saj se bo prireditve nadaljevala z rajalnimi in pastirskimi igrami, stojnicami s prikazom izdelovanja rogov, prdcev in rožic ter ocenjevanjem rogov.

Obiskovalci si bodo tudi letos lahko privoščili posebno Jurjevo jed, t.i. »cvrtnjak«.

Kot že omenjeno, so na šoli s podporo Etno odbora Jureta Krašovca lepemu prazniku dahnilo izvirnost in ga oživili.

Spremljavo Zelenega Jurija dela velik trušč in prepeva poleg otroških in pastirskih pesmi tudi posebno, Jurjevo pesem iz Laškega, ki je zapisana tudi v III. zvezku dr. Karla Štreklja – Slovenske narodne pesmi, izdanem 1904-1907, kjer je naveden tudi izvorni vir. Gre pa takole:

»Svetega Jurja vodimo, za jajca, špeha prosimo.

Sveti Juri orožnik, bodi ti naš pomočnik.

O svetem Jurju maša, je dobra kravja paša.«

Zeleni Jurij je spomladanski kolednik. Lepo oblečena dekleta so obdana s pomladanskim cvetjem in venčki, fantje, prav tako lepo oblečeni, pa nosijo rogove iz lubja, prdece, piščali...in nanje trobijo.

Posebej naj poudarimo, da Zeleni Jurij obhodi ulice in pri posameznih »postojankah« pobira darove. Njihova vsebina naj bi bila po našem priporočilu čimbolj izvirna, kakor je zapisano že v sami pesmi. Torej brez jajc in »špeha« ne gre, namesto vina pa dajejo kolednikom sadni sirup, iz katerega si po opravljenem obhodu naredijo napitek in še kakšen priboljšek. Če darovalci kolednikom namenijo vmes še kaj sladkega, se tega seveda ne branijo vzeti in je za namenjeno pastiricam in pastirjem. Zeleni Jurij se jim v znak hvaležni zahvali s poskokom. Kadar je najbolj zadovoljen z darom, od veselja poskoči trikrat.

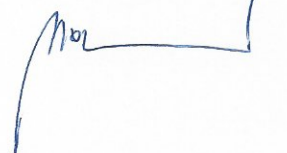
Tega dne na šoli pripravijo za malico posebno jed iz jajc, ki ji rečejo »cvrtnjak«, in jo bodo tudi tokrat, kakor že omenjeno, lahko poskusili obiskovalci prireditve na občinskem dvorišču.

Ker spreved Zelenega Jurija poteka po ulicah Laškega, je vmesno opozoriti in prositi voznike, da naj bodo v tistem času strpni ter naj prilagodijo hitrost razmeram na cesti.

Za dodatne informacije pokličete častnega predsednika Zveze kulturnih društev občine Laško Možnar, g. Vlada Marota, telefon: 041-736-166 ali 03 734-34-62 ali ravnatelja OŠ Primoža Trubarja Laško, g. Marka SAJKA, telefon: 03-734-35-50, oz. e- naslov: marko.sajko@oslasko.si, ali nas za informacije povprašajte preko našega e – naslova: zkdmoznar.lasko@siol.net.

Zahvaljujemo se vam za posredovanje informacije v javnost in vas lepo pozdravljamo!

Sporočilo pripravil:
Vlado MAROT

Predsednik Zveze kulturnih društev
občine Laško »MOŽNAR«
Ivan MEDVED I.r.